

Zer dira elikagai ekologikoak?

Nekazal ekoizpena modu ekologikoan egiten den lursailetan ekoiztutako elikagaiak dira. Elikagai freskoak zein transformatuak izan daitezke, landare zein animalia jatorrikoak. Mintegiko landare eta haziek ere kategoria hau izan dezakete.

Zergatik ekologikoak?

Ekologiko, biologiko edo organiko aipamenekin, edota eko/bio aurrizkiekin merkaturatzeko baimen ofiziala lortu duten elikagaiak direlako. Elikadura arloan, aipamen hauek babestuta daude. Ekoizteko, transformatzeko edota merkaturatzeko prozesuan baldintza tekniko zehatz batzuk bete dituzten elikagaietan baino ezin dira erabili. Baldintza hauek Europar Batasun osorako ezarrita dagoen araubidean eta kontrol sistema ofizialean ezarrita daude.

Zertan datza nekazal ekoizpen ekologikoak?

Ekologikoa, eko-logikoa den nekazaritza da. Mundu mailan nekazari gehien batzen duen nekazaritza eredua da eta azken urteetan gizartearen onespenean handiena lortzen ari dena.

Ekoizpen eredu ekologikoak azken mendean garatutako nekazaritza eredu industrialari irtenbide bat eskaintzen dio. Input edo insumo artifizialekin oinarritutako eredua alde batera utzi eta bestelako printzipioak kontuan hartzen ditu: osasuna, ekologia, arreta eta berdintasuna. Helburuak ere bestelakoak ditu, besteak beste: kalitate handiko elikagai osasuntsuak ekoiztea, lurra emankor mantentzea, ingurumena zaintzea eta animalien ongizatea eta duintasuna bermatzea.

Zergatik dira elikagai ekologikoak onak?

Ekoizten diren tokian, ingurumena hobetzen da.

Landaketa ekologikoaren bideragarritasuna guztiz lotuta dago inguruko baliabide naturalen kalitatearekin. Ezinbestekoa da biodibertsitatea mantentzea, luraren materia organikoa gehitzea, higidura prozesuak saihestea, landaketak txandakatzea, metal astunen eta fitosanitarioen hondakinen pilaketak saihestea, herbizidei uko egitea, nitrogeno pilaketak saihestea, eta abar luze bat.

Arreta eta osasun printzipioak dira nagusi.

Ezezagunak eta potentzialki arriskutsuak izan daitezkeen baliabide, lehengai eta prozesuak baztertzen dira, adibidez: ekologikoan erabiltzen diren haziak ez dira transgenikoak (GEO) landaketetan erabiltzen diren pestizida, eta ongariak, edota elikagaietako aditibo edo gehigarri gehienak debekatuta daude eta soilik zerrendatuta daudenak erabili daitezke; landareen prozesuei dagokionez, irradiazio ionizatuak bezalako prozesuak debekatzen dira.

Garbi daude.

Baina ez soilik itxura aldetik, hondakinen pilaketa elikagai ekologikoetan ez da hain gertagarria, sintesi kimikoko artifizio gehienei uko egiten zaielako, herbizida, pestizida eta ongariak kasu, eta salbuespen kasu puntualetan, kobreak erabilera kasu, landaketa, gaixotasun eta kopuru jakin batzuetara mugatzen da.

Ekoizpen ekologikoaren irizpide orokor gisa, uste da ezinezkoa dela elikagai osasuntsuak lortzea, osasuntsuak ez diren lur eta inguruneetan.

Gure planeta zaintzen dute.

Nekazaritza ekologikoak gaur egun eskura dagoen eredu praktikoa onena eskaintzen du nekazaritzaren berotegi efektuko gasen emisioak murrizteko.

Elikagarriagoak dira.

Ikerketa berriek elikagai ekologikoen eta ez-ekologikoen arteko nutrizio-desberdintasun esanguratsuak jasotzen dituzte.

Benetan tokiko elikagaiak dira.

Elikagaiak tokikotzat jotzeko, garrantzitsua da jakitea non, baina baita nola ekoizten diren ere. Ekoizpen ekologikoa, inguruko ekosistemak ematen duenaz baliatzen da, landarea errotzeko erabiltzen duen lurraz elikatzen da, eta abeltzaintzaren kasuan, belar jaleak inguruko lurrek eta larreek ematen duten bazkaz elikatzen dira, eta belarjaleak ez direnak, neurri batean, inguruan ekoiztutako elikageiez.

Konfiantzazko elikagaiak dira.

Alde batetik, kasu gehienetan elikagaiaren titularrak egunero dago ekoizpen unitatean buru belarri lanean; bestetik, elikagai ekologikoak ekoizten dituzten etxalde eta enpresa ekologiko guztiak urtean behin ikuskatzen dira, eta produktuak erabat trazagarriak dira. Europar Batasunak ezarritako araubidea betetzen dela bermatzeko erakunde ofizial baten jarraipena izan behar da eta hemen ardura hori Euskadiko Nekazaritza eta Elikadura Ekologikoaren Kontseiluak du, eta produktuetan agertzen den bere kode ofizialak adierazten du, ES-ECO-026-VAS.

Ofizialtasunak seriotasun handia ematen dio prozesuari, hala, modu konbentzionallean maneiatu den unitatean, ekologiko kalifikazioa lortu aurretik, 1 eta 3 urte tarteko egokitze epe bat pasa behar da.

Eredua ekologikoa izatearen garrantzia abeltzaintzan

Ez dago animalien ongizate maila altuagoa duen abeltzaintza sistemarik.

Honi esker animaliak denbora gehiagor bizi dira, ekoizpen aldia, orokorrean, beste abeltzaintza ereduetan baino luzeagoa delako. Animaliak aire zabalean egoteko aukera dute, batez ere larreetan, ez dira lotzen eta soilik eguraldi txarra denean gelditzen dira atera gabe; kumeak amaren esnearekin hazten dira, oiloetan gutxieneko gau orduak errespetatzen dira; mutilazio, zikiratze eta bestelako maneioak mugatuta daude; gehienezko animalia dentsitateak ezarrita daude; eta bestelako baldintza zerrenda luzea.

Karbono azterna txikiagoa duen ekoizpen sistema da.

Lurrari lotutako abeltzaintza delako, animalien elikadurarako bertako lehengaiak kontsumitzen dira eta kanpotik ekarritako zereal eta proteaginosak kopuruak mugatuta daude. Belarjaleen kasuan elikadura larreetan eta bertan ekoiztutako bazka elikagaiekin oinarritzen da eta horrela gizakiok erabili ezin dugun bazka aprobetxatzen dute.

Simaurra ondo erabiltza, hondakina izatetik aberastasun iturri izatera pasatzen da.

Lurra animaliek ekoizten duten simaur berarekin ongarriztatzen da, eta horrela birsortzen da.

Lursailak pestizida, herbizida eta ongari kimikorik gabe kudeatzen dira.

Immunitate-sistema naturala sustatzen da, produktibitatearen aurretik, ondorioz animaliek osasun arazo gutxiago izaten dituzte.

Antibiotikoak eta bestelako botikak saihesten dira, eta soilik behar beharrezkoak direnean erabiltzen dira, inoiz ez prebentzio neurri bezala. Hormonak ematea debekatuta dago, ez animalien ernalketa bultzatzeko, ezta ere ekoizpenean eragiteko.

¡Todo mejora con la alimentación ecológica!

Euskadiko Nekazaritza eta Elikadura Ekologikoaren Kontseilua
Consejo de Agricultura y Alimentación Ecológica de Euskadi

Babeslea / Financiado por:
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
FEADER